

اربعین نمایان‌گر اخلاق عاشورایی است

استاد درس خارج حوزه علمیه در گفتاری درباره اربعین تأکید کرد: اربعین آمده است ...

استاد درس خارج حوزه علمیه در گفتاری درباره اربعین تأکید کرد: اربعین آمده است تا محتوای عاشورا را اجتماعی و تبدیل به یک حرکت بکند بنابراین دائماً اربعین در ذیل سایه اثرگذار عاشورا قرار دارد یعنی چون تابع عاشوراست، اخلاق عاشورایی را نمایان می‌کند.

احمد مبلغیه گزارش ایکنای، آیت‌الله احمد مبلغی، استاد درس خارج حوزه علمیه در گفتاری که صوت آن را در اختیار ایکنای قرار داده است، به تبیین جایگاه اخلاقی اربعین پرداخت که متن سخنان وی را در ادامه می‌خوانید:

اربعین برخوردار از چند ویژگی است و دائماً اخلاق به آن پمپاژ می‌شود لذا وجه ممیز آن اخلاقی بودن است. مصادری هم که اخلاق را به اربعین پمپاژ می‌کنند چند چیز است؛ اول اتصال اربعین به قیام عاشورا زیرا هیچ قیامی به اندازه قیام امام حسین(ع) اخلاقی نبوده است و اخلاق در والاترین سطح در برابر بدترین رفتارهای ضداخلاقی شکل گرفته است. در واقع اخلاق عاشورایی حسینی از دو جهت اهمیت دارد؛ اول اینکه مجموعه بهم پیوسته از اخلاق در وضعیت اوج است و دیگر اینکه در مقابل شنیع‌ترین و بدترین بداخلاقی صورت گرفته و امام هیچگاه درصدد تقابل با آن با بی‌اخلاقی نبوده است.

اربعین آمده است تا محتوای عاشورا را اجتماعی و تبدیل به یک حرکت بکند بنابراین دائماً اربعین در ذیل سایه اثرگذار عاشورا قرار دارد یعنی چون تابع عاشوراست، اخلاق عاشورایی را نمایان می‌کند؛ همچنین برنامه ریزی و اعمال اراده انسان‌ها و ملت‌ها و دولت‌های معتقد به عاشورا را هم در اربعین شاهد هستیم و نظام جمهوری اسلامی ایران هم یکی از دولت‌های مؤثر در این مسئله است.

اگر فراتر از تأثیرپذیری خود به خودی از ناحیه اخلاق عاشورایی، برنامه ریزی صورت بگیرد و حرکت برنامه ریزی شده توأم با هوشمندی انجام شود، اربعین از جهت اخلاقی خیلی ارتقای بیشتری خواهد داشت و مراد از اخلاق هم صرفاً تمرکز بر برخی موضوعات نیست و مبارزه با ظلم از مهم‌ترین بخش‌های آن است.

مصدر دیگر برای پمپاژ اخلاق، خود اجتماع است و هر حرکتی که دایره گسترده‌ای پیدا کند، به سمت فطرت انسانی خواهد رفت و هر قدر دایره وسیع‌تر شود و افراد و گروه‌های بیشتری را در ذیل خود قرار دهد، افکار عمومی اخلاقی بیشتری تولید خواهد کرد بنابراین اگر افکار عمومی یک جامعه به حرکت درآید جامعه اخلاقی‌تر خواهد شد. اربعین دایره‌ای در حال فراخ‌تر شدن است و در آینده هم خواهد شد و طبیعتاً چنین وقایعی به فطرت هم نزدیک‌تر خواهد شد.

مسئله دیگر اینکه وقتی چیزی فراتر از یک کشور برود و چند ملت را درگیر کند در این صورت اخلاقی‌تر هم خواهد شد و مسئولیت اجتماعی پررنگ‌تری پیدا می‌کند. الان دولت‌ها و ملل مختلفی در اربعین پوشش داده می‌شود و به صورت طبیعی ملت‌ها و دولت‌ها عهده‌دار نظم اخلاقی بیشتری بین خود خواهند شد لذا هر قدر بتوانیم ویژگی‌های اخلاقی را در اربعین با اراده و برنامه تقویت کنیم و آگاهی‌دهی و آموزش را در این عرصه شروع کنیم، اخلاق دایره گسترده خواهد یافت و ریشه‌دارتر و عمیق‌تر می‌شود.

جریان فطرت‌شناسی را در اربعین ایجاد کنیم

جالب اینکه اخلاق با عرض عریضی امکان استقرار در اربعین را دارد؛ بخش‌های زیادی از عناصر مکارمی اخلاقی در اربعین مشاهده می‌شود ولی می‌توان گسترش اخلاق بالفعل اربعینی را رقم زد؛ اخلاق چون از فطرت برمی‌خیزد و دین هم به فطرت ارجاع زیادی می‌دهد و دلایل روایی زیادی هم داریم و فلسفه دین هم مؤید این مسئله است بنابراین باید جریان فطرت‌شناسی را راه‌بندازیم، چیزی که در قیام امام حسین(ع) هم مشاهده می‌شود زیرا آن حضرت در سخنانشان به سمت اخلاق زیرین انسانی رفتند.

البته ایشان این جنبه اخلاق را فرعی گرفته و اخلاق دینی را اصل قرار داده‌اند ولی به این بخش حداقلی هم نگاه ارزشی انداخته‌اند لذا هر قدر بتوانیم اربعین را با اخلاق انسانی پیوند بزنیم، نوعی جهانی‌سازی نسبت به اربعین صورت خواهد گرفت. کما اینکه عاشورا قیامی جهانی شده است و نگاه‌های مثبت و سازنده زیادی در دنیا نسبت به آن وجود دارد و باید به این موضوع

توجه شود.

هشدار درباره غلبه نگاه سیاسی خاص در اربعین

یکسری موانع هم ضمن اینکه نمی گذارد اخلاق در اربعین توسعه یابد بلکه جلوی آن را هم می گیرد و مهم ترین مانع بالابردن پرچم یک مرجع و پایین آوردن پرچم دیگر است که با اخلاق انسانی و اربعینی سازگار نیست و این خطر وجود دارد که برخی به این سمت بروند. ما باید به مشترکات دولت ها و ملت ها و رویکردهای سیاسی در اربعین توجه و چنین مشترکاتی را حفظ کنیم و دیگر اینکه اربعین اساساً یک محتوای معنوی و عبادی و ارتباطی با خدا را دارد و ما باید توجه بدهیم که هر کسی ارتباطات خود را با اهل بیت(ع) و پیامبر و دین اسلام و خدا افزایش دهد زیرا در آنجا روح، صیقل می خورد و معنویت افزایش می یابد.

چون اربعین بر گرد حرم امام حسین(ع) استوار است، ارتباط با این امام دنیایی از آرامش را در روح و روان و ارتباطات اجتماعی، انسانی و الهی ما ایجاد می کند. اربعین یک پدیده و فرصت بسیار بزرگی است که قدرت تعامل، ساختن و الهام بخشی و ایجاد ادبیات ویژه و قدرت خلق دوستی بین ملت ها، قدرت نشاط آوری و نشاط بخشی را دارد و یک گردش معنوی و چرخش الهی است که با خود دنیایی از زیبایی ها را ایجاد و خاطرات زیادی را برای مشتاقان اربعین خلق می کند که باید در مدار مباحث و فرهنگسازی ها و برنامه ریزی ها به آن توجه شود.